

[Sigsgaard.]

lende modernisering, og de allerdårligst stillede skal betale dyrest, for de bliver kastet ud i arbejdsløshed.

Nu er der desværre ikke længere nogen tvivl: regeringen fremkalder bevidst større arbejdsløshed. Som en avis skrev i går: røres der bare en smule ved den private ejendomsret, f. eks. for at offentligheden kan få adgang til en privat skov, eller for at der kan skaffes plads til fællesanlæg, hyler man op fra borgerlig side. Men retten til arbejde er ikke nær så hellig som ejendomsretten. Går noget skævt i det forældede kapitalistiske system, som vi tvinges til at leve under, så kaster man bare nye tusinder ud i arbejdsløshed; det gør ingenting, ingen hyler op. Det er lykkedes at bilde de fleste ind, at arbejdsløshed sådan er noget, der følger med og hører med — og det er jo rigtigt, at det følger med og hører med i et system som vores, hvor der først og fremmest føres politik ud fra erhvervslivets interesser og på lønarbejdernes bekostning. Men der kunne udmærket tænkes et andet system, hvor lønarbejderne, befolkningens store flertal, havde magten, hvor de ikke længere var undertrykte, og hvor arbejdsløshed ikke fandtes. Dette skal da lige nævnes under debatten her i dag. Vores samfundsform er ikke evig, og når tilstrækkelig mange virkelig indser, at den kan ændres, vil de skifte den ud med en bedre.

Man har forsøgt at give det udseende af, at vesten består af trygge velstandssamfund uden kriser, uden risiko; men nu har det pludselig vist sig, at stabiliteten er en illusion, at en krise meget vel kan tænkes, endda en storkrise med massearbejdsløshed og massekrak. Systemets grundlæggende træk er i realiteten uændrede fra 1930'erne. Spekulanterne har stadig kronede dage i krisens indledende faser. De er med til virkelig at sætte krisen i gang og få den til at udvikle sig så at sige ved sin egen kraft. Trods alle økonomiske integrationsbestræbelser, liberalisering af handelen osv. er chauvinismen stadig væk den stærkeste drivkraft, som Vesttysklands politik viser det, og den økonomiske politik er et middel til at sikre de store lande politiske privilegier. Nationalt såvel som internationalt er kapitalismen præget af spekulation, pro-

fitjag og planløshed til kortsigtet fordel for nogle få og til skade for de mange.

I national forstand er det lønarbejderne, der kommer til at betale regningen. Internationalt går det også ud over de fattige og de undertrykte. Industrigriganternes strid foregår på bekostning af den tredje verdens hungerproblem og udviklingsproblemer. Som altid når de store slås, går det ud over de små. Den stædige klyngen sig til guldmøntfoden for at opretholde dollarens stilling viser, at det er de store kapitalistlandes interesser, der plejes, først og fremmest USA's og Tysklands. Hvis man ville gavne udviklingslandene, kunne man jo knytte valutaen til et antal gennemsnitlige varepriser, sådan at også udviklingslandene kunne få ordentlige priser for deres varer.

Det er absurd at holde fast på, at krisen kun er af monetær art, at det alene er valutaproblemer, det drejer sig om. Når man har så svært ved at reformere et forældet valutasystem, skyldes det jo, at de virkelige problemer er mange slags uligevægt, f. eks. Englands og Frankrigs forældede produktionsapparat over for Tysklands effektivt producerende industri.

Den akutte krise er skabt af først og fremmest Tyskland gennem en kynisk magtpolitik. Først erklærede autoritative tyske kilder, at nu ville marken snart blive sat op, blive revalueret. Derved satte man gang i den internationale valutaspekulation. Derved trak man milliarder og atter milliarder til Tyskland. Da det så var lykkedes, meddelte tyskerne, at de sandelig ikke drømte om at revaluere. Men spekulationen fortsætter, fordi mange spekulanter alligevel regner med en revaluering, blot noget senere. Efter at tyskerne således har drænet Danmarks valutakasse, meddeler de med vanlig storsind, at de da gerne vil låne det kriseramte Danmark en større sum, og Danmark glæder sig og glemmer næsten, at lånet jo også skal tilbagebetales. Og skønt Tyskland lever højt på bekostning af sine nabolande og svømmer i penge, drømmer ingen om, at landet skulle tilbagebetale blot nogle af de milliarder, som de skylder os fra krigens tid, og som vi indtil dato ikke har set blot skyggen af. Man kunne spørge, om regeringen vil kræve eller har krævet, at den gæld betales nu, hvor der virkelig er brug for det.